

Σήμερα με
την «Καθημερινή»

www.kathimerini.gr

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ημερήσια Πολιτική και Οικονομική Εφημερίδα

Ετος 89ο ■ Αρ. φύλλου 26.794 ■ Ώρνυτίς: Γ. Α. Βλάχος

ΑΘΗΝΑ, ΚΥΡΙΑΚΗ 3 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2008

€ 2,00

ΣΗΜΕΡΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΝΤΟΡΑΣ ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΗ

Δεν υπάρχουν «δακτυλίδια» για τη διαδοχή στη Ν.Δ.

Απάντηση στο νοσηρό κλίμα των ημερών με προώθηση «στροφή στην πολιτική», προτείνει η υπουργός Εξωτερικών Ντόρα Μπακογιάννη, με συνέντευξη της στην «Κ».

Η ίδια απαντά στα στενάρια διαδοχής στη Ν.Δ., λέγοντας ότι «ουδείς μπορεί να θέσει θέμα για λογαριασμό μου», ενώ δηλώνει σαφώς πως στα δημοκρατικά κόμματα δεν υπάρχουν «δακτυλίδια». (Σελ. 14)

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Μάχες παρασκηνίου για νέο αρχιεπίσκοπο

Στους κόλπους της Ιεραρχίας βρίσκεται σε εξέλιξη ένα παιχνίδι αναζήτησης συμβατικών ανάμεσα σε ομάδες και υποψηφίους, ενόψει της προσεχούς Πέμπτης, ημέρας εκλογής του νέου αρχιεπισκόπου. (Σελ. 16 - 18)

ΕΠΙΣΗΜΕ ΓΡΑΦΟΥΝ:

■ Μαριέττα Γιαννάκου	σελ. 16
■ Στέφανος Μάνος	σελ. 33
■ Βλάσης Φειδής	σελ. 17
■ Σταύρος Ζουμπουλάκης	σελ. 17
■ Μάριος Μπέζος	σελ. 18
■ Λευτέρης Κουσουλής	σελ. 18

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΣΤΗΝ «Κ»

Τσίπρας: Οχι συνεργασία με το σημερινό ΠΑΣΟΚ

Μήνυμα ότι δεν υπάρχουν περιθώρια συνεργασίας με το σημερινό ΠΑΣΟΚ, αλλά και ότι θα συνεχίσει να ασκεί κριτική στο ΚΚΕ για την άρνηση κοινής δράσης, αποστέλλει με συνέντευξη στην «Κ» ο υποψήφιος πρόεδρος του ΣΥΝ Κ. Αλέξης Τσίπρας, μία εβδομάδα πριν από το συνέδριο του κόμματος. (Σελ. 10)

ΑΝΤΙΠΑΡΑΘΕΣΗ

Οι αλλαγές στο Συμβούλιο της Επικρατείας διχάζουν

Πώς διαμορφώνεται και πώς πρέπει να διαμορφωθεί το μέλλον του Συμβουλίου της Επικρατείας; Γράφουν: ο υπουργός Δικαιοσύνης κ. Σωτήρης Χατζηγάκης, και οι νομικοί, Επ. Σπηνλιώτοπουλος, Χρίστος Πολίτης και Νίκος Κ. Αλιβιζάτος. (Σελ. 34)

ΤΖΟΝ ΣΑΡΜΠΑΝΗΣ

«Άλλο η ισχύς, άλλο η επίδειξη δύναμης»

Το «βαρύ» ελληνικό επώνυμο της αμερικανικής πολιτικής σκηνής πλέον εκπροσωπείται στο Κογκρέσο από τον 45χρονο Δημοκρατικό βουλευτή, γιο του επί 30 συναπτά έτη γερουσιαστή Πολ Σαρμπάνη. Στη συνέντευξη που παραχώρησε στο περιοδικό «Κ», ο Τζον Σαρμπάνης μιλάει για τις εκλογές στις ΗΠΑ και τις διμερείς σχέσεις με Ελλάδα και Τουρκία. (Περιοδικό «Κ»)

Πόλεμος συμφερόντων, συγκρούσεις υπουργών

Σε διασταυρούμενα πυρά οι άνθρωποι του Μεγάλου Μαξίμου

Υπό πίεση τελεί η κυβέρνηση, καθώς καλείται να κινηθεί εν μέσω διασταυρούμενων πυρών. Το εκρηκτικό πολιτικό μείγμα προκαλείται από ποικιλύναμα συμφερόντων που επιχειρούν να εκμεταλλευθούν προς ίδιον όφελος την υπόθεση Ζαχόπουλου, αλλά και δημόσιες συγκρούσεις καθώς και φιλοδοξίες υπουργών που δια-

μορφώνουν εικόνα αλληπάλαιων «συντροφικών μαχαιρωμάτων».

Δεν είναι προφανές τυχαίο ότι στο στόχαστρο σφοδρών επιθέσεων έχουν βρεθεί το τελευταίο διάστημα στενοί συνεργάτες του πρωθυπουργού κ. Κώστα Καραμανλή από τον κ. Γιάννη Ανδριανό και τον Γιάννη Αγγελού, μέχρι τον κ. Σπύρο Κλαδά. Ο κ. Κα-

ραμανλής έχει πλήρη γνώση όσων εξελίσσονται στο παρασκήνιο και παρέχει στήριξη στους επιτέλους του. Παράλληλα, διαψεύδοντας με κατηγορηματικό τρόπο τα στενάρια περί πρόωρων εκλογών, διαμνύει πως δεν θα επιτρέψει τη δημιουργία κλίματος αστάθειας και βεβαίως δεν θα υποκύψει σε τυχόν εκβιασμούς. (Σελ. 8, 9 και 12)

Και όμως τα κινητά αλλοιώνουν τον εγκέφαλο

Πάνω από δύο δισεκατομμύρια χρήστες κινητών τηλεφώνων σε όλο τον κόσμο συμμετέχουν σαν «πειραματόζωα» στο πιο μεγάλο πείραμα στην ιστορία της ανθρωπότητας: τη συνδύαση έκθεσης σε μη ιονίζουσα ακτινοβολία. Μια διεθνής επιστημονική επιτροπή, με ένα ντοκουμέντο 600 σελίδων βασισμένο σε 2.000 επιστημονικές μελέτες, αποδεικνύει τις βλαβερές συνέπειες της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας στον άνθρωπο (αλλοιώνει τα εγκεφαλικά κύτταρα), ακόμα και σε χαμηλά επίπεδα εκπομπής. Τεράστιος ο κίνδυνος για τα παιδιά όπως ο Παπανεζούλης της φωτογραφίας. (Σελ. 42)

ΣΚΑΝΔΑΛΟ SIEMENS

Εκατομμύρια ευρώ γύρω από τον κ. Μαυρίδη για τις μίζες

Δονήσεις στο πολιτικό σύστημα

Τις διαδρομές εκατομμυρίων ευρώ που διοχετεύονταν από τον λογαριασμό του πρώην στελέχους της Siemens Hellas, κ. Πρόδρομου Μαυρίδη, προς τους «δικαιούχους», αποκάλυψε σήμερα η «Κ».

Σύμφωνα με το διάγραμμα της Νέας Υόρκης χαρακτιζόταν ως «το μεγαλύτερο σκάνδαλο στην ιστορία των χρηματοπιστηρίων» προκαλεί δονήσεις στο πολιτικό σύστημα, καθώς θεωρείται βέβαιο ότι η διαδικασία που ξεκίνησε δεν θα μείνει ημιτέλης: Η πορεία των ερευνών εξαρτάται από «υπερτερες δυνάμεις», τις αρχές των ΗΠΑ και της Γερμανίας. (Σελ. 6)

Η πολιτική στην έσχατη θέση αξιών των νέων...

Κρατούν ψηλά την οικογένεια και τη φίλια

«Και τώρα τι;» Οι τελειόφοιτοι και απόφοιτοι πανεπιστημιακών σχολών νιώθουν μετέωροι, αδύναμοι να βρουν διέξοδο στα όνειρά τους, για την πραγμάτωση των οποίων τόσο κοπίασαν. Τέσσερις νέοι καταθέτουν στην «Κ» την αγωνία και τον προβληματισμό τους. Είναι η γενιά, σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα, που ενώ κρατάει ψηλά τις αξίες της οικογένειας και της φίλιας, κατατάσσεται στην πολιτική στην τελευταία θέση των αξιών ζωής. (Σελ. 38 - 39)

Τι εκτρέφει την ακρίβεια στην αγορά

Στρεβλώσεις, κερδοσκοπία, συντεχνιακές αντιλήψεις και συμφέροντα «τρέφουν» σήμερα την ακρίβεια στην αγορά, σύμφωνα με τον πρόεδρο της Επιτροπής Ανταγωνισμού κ. Σπύρο Ζσιμιόπουλο. Ακόμα και επαγγέλματα όπως αυτά του δικηγόρου, του μηχανικού ή του συμβολαιογράφου συμμετέχουν σε αυτήν τη διαδικασία, η οποία έχει τη ρίζα της στο σοβαρό έλλειμμα κοινότητας ανταγωνισμού που παρατηρείται στην Ελλάδα. Την ίδια ώρα, η οποία προσπάθεια της Επιτροπής να περιορίσει το πρόβλημα σκοντάφτει στη «βιομηχανία» των δεκάδων καταγγελιών που σφραγίζονται στα συρτάρια της, ακόμη και για μικρές υποθέσεις. Ετσι όμως, όπως καταγγέλλει ο κ. Ζσιμιόπουλος, ο μηχανισμός καθίσταται όμηρος και δεν μπορεί να παράγει ουσιαστικό έργο. (Οικονομική Κ, σελ. 12)

Μειζων αλλαγή στον χώρο του Ιντερνετ

Από την επικείμενη εξαγορά της μηχανής αναζήτησης Yahoo από την Microsoft

Αλλαγή συσχετισμών δυνάμεων στην τεράστια και δυναμική αγορά του Ιντερνετ φέρνει η επικείμενη εξαγορά της μηχανής αναζήτησης Yahoo από τη γιγαντιαία εταιρεία λογισμικού Microsoft, έναντι τιμή-

ματος 44,6 δισ. δολαρίων. Τώρα η Google, που κατέχει την πρώτη θέση στις μηχανές αναζήτησης, κινδυνεύει, ίσως, περισσότερο από κάθε άλλη φορά.

Η πρόταση της Microsoft για την

εξαγορά της Yahoo ήταν μια υπόθεση που συζητείται χρόνια. Αλλά μετά τη νέα πρόταση της Microsoft προς τη Yahoo, την Παρασκευή, το ντιλ θεωρείται πολύ πιθανό. (Οικονομική Κ, σελ. 12)

Dream team Ομπάμα - Χίλαρι;

Δεν αποκλείουν υποψηφιότητά τους από κοινού

Με την υποστήριξη των Αρνολντ Σβαρτσένγκερ και Ρούντι Τζουλιάνι, οδεύει ο υποψήφιος για το χρίσμα των Ρεπουμπλικανών, Τζον Μακέν, στην «Σούπερ Τρίτη», κατά την οποία πάνω από είκοσι Πολιτείες καλούνται να συμμετάσχουν στις προκριματικές εκλογές. Κύριος αντίπαλός του ο Μιτ Ρόμνι. Στους Δημοκρατικούς η Χίλαρι Κλίντον και ο Μπάρρακ Ομπάμα, που εξασφάλισε την υποστήριξη του Τεντ Κένεντι, είναι οι δύο μονομάχοι μετά την απόσυρση του Τζον Εντουαρντς. Αμφότεροι πάντως δεν αποκλείουν μια κοινή υποψηφιότητα με τον έναν υποψήφιο πρόεδρο και τον άλλον υποψήφιο αντιπρόεδρο. (Σελ. 22)

Τι λέει για Ελλάδα, Κύπρο, Πατριαρχείο

Ο Μπάρρακ Ομπάμα χαρακτηρίζει την Ελλάδα στενό εταίρο των ΗΠΑ, ζητεί λύση στην Κύπρο με βάση τις αρχές του δικαίου και τα ψηφίσματα του ΟΗΕ, και καλεί την Τουρκία να σεβαστεί το Πατριαρχείο. (Σελ. 15)

Τελικό σχέδιο ασφαλιστικού

Και πακέτο παροχών

Δραστικό περιορισμό των πρόωγων συνταξιοδοτήσεων, αύξηση του ορίου συνταξιοδότησης στο 60ό έτος, συγχωνεύσεις στο ΙΚΑ και ενοποιώσεις σε όλο το φάσμα των Ταμείων κύριας σύνταξης, επικύρωσης, πρόνοιας και υγείας, προβλέπει το τελικό σχέδιο για την ασφαλιστική μεταρρύθμιση, παρ' ότι συνοδεύεται και από εναλλακτικό σενάριο. Ο πρωθυπουργός αναμένεται να ανακοινώσει στις 15 Φεβρουαρίου πακέτο παροχών για τις νέες μπτέρες. (Σελ. 19)

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Ονόματα όσων δωροδοκήθηκαν

Η υπόθεση του χρηματισμού πολιτικών και κρατικών αξιωματούχων από τη SIEMENS είναι πολύ σοβαρή. Και βεβαίως αποκαλύφθηκε επειδή την έρευνονσαν ξένες αρχές, στη Γερμανία και τις ΗΠΑ, όπου η νομοθεσία για την πάταξη της διαφθοράς είναι δρακόντεια. Τα στοιχεία που έχουν ήδη συγκεντρωθεί είναι σημαντικά και, εφ' όσον οι ελληνικές δικαστικές και διωκτικές αρχές επιδείξουν ζήλο και στοιχειώδη επαγγελματισμό, μπορεί να οδηγήσουν και στην αποκάλυψη της ταυτότητας όσων δωροδοκήθηκαν.

Είναι η πρώτη φορά που ένα μεγάλο σκάνδαλο βρίσκεται στα πρόθυρα της εξιχνίασης. Οι ελληνικές αρχές πρέπει όμως να εκμεταλλευθούν την ευκαιρία που τους δίνει η εξονυχιστική έρευνα την οποία έχουν ήδη διενεργήσει πολύ σοβαρές και καλά στελεχωμένες υπηρεσίες στο εξωτερικό.

Ο Μιχάλης Χατζηγιάννης βάζει φρένο

Μιλάει για τα τραγούδια του, τις αγώνιες του και την Κύπρο

Μιχάλης Χατζηγιάννης, το δέκα το καλό της ελληνικής δισκογραφίας, η μηχανή των σουξέ, το συνεσταλαγμένο αγόρι από τη Λευκωσία. Ο φαν του Τζορτζ Μάικλ και του Χατζιδάκι, ένας από τους χιλιάδες Ελληνοκύπριους που είπαν όχι στο σχέδιο Ανάν. Και, φυσικά, ο Χατζηγιάννης του σκληρού μάρκετινγκ, των ringtones, των διαφημίσεων. Σήμερα, μιλάει στην «Κ», και αφουγκράζεται το δικό του εσωτερικό «κουδούνι»: «Θα πρέπει να καλλιεργήσεις στον κόσμο το αίσθημα της νοσταλγίας. Όταν κορεστείς σε βαθμό που η επανάληψη αρχίζει και σε φθείρει, εκεί να μαζεύεσαι». (Τέχνες και Γράμματα, σελ. 5)

Μ. Χατζηγιάννης, το μεγαλύτερο σύγχρονο ποπ αστέρι.

Κοσμογονία στην 7η Τέχνη

Μιλάει ο Κώστας Γαβράς

«Η νέα ψηφιακή εποχή θυμίζει τις αλλαγές που έγιναν όταν ανακαλύφθηκε ο ηλεκτρισμός. Ότι αφορά την κινηματογραφική τέχνη και βιομηχανία οφείλει να αναπροσαρμοστεί». Ο Κώστας Γαβράς δεν είναι μόνο μία από τις εμβληματικές μορφές του ευρωπαϊκού κινηματογράφου με πολιτικές και κοινωνικές ευαισθησίες. Είναι και ο σκηνοθέτης που έχει ασχοληθεί με το θεσμικό πλαίσιο. Ο υπουργός Πολιτισμού Μιχάλης Λιάπης του ζήτησε να γηθεί της επιτροπής για «τη βελτίωση και τον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου για τον ελληνικό κινηματογράφο» και εκείνος δέχθηκε. Ο Κ. Γαβράς μιλάει στην «Κ» για τις κοσμογονικές αλλαγές που επικείμενες στην 7η Τέχνη. (Τέχνες και Γράμματα, σελ. 2)

ΜΗ ΧΑΣΕΤΕ ΣΗΜΕΡΑ
...τον έβδομο τόμο του Λεξικού της Ελληνικής Γλώσσας.

ΠΑΡΟΥΣ
ΛΕΞΙΚΟ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

ΜΟΝΟ ΜΕ 10€ ΣΤΑ ΠΕΡΙΠΤΕΡΑ

ΟΙ ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΣΥΓΚΛΟΝΙΣΑΝ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟ

56 ΜΕΡΕΣ ΠΟΥ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ

Σελίδα 25

Εκθεση-σοκ επιστημόνων για τα κινητά

Απευθύνουν έκκληση σε κυβερνήσεις για δραστική μείωση των ορίων εκπομπών ακτινοβολίας

Του ΓΙΑΝΝΗ ΕΛΑΦΡΟΥ

Ενα ευδιάκριτο σήμα κινδύνου εκπέμπει η επιστημονική κοινότητα για τις πιθανές βλαβερές συνέπειες στην υγεία από τη χρήση της κινητής τηλεφωνίας αλλά και των άλλων πηγών μη ιονίζουσας ακτινοβολίας. Και παράλληλα, επείγουσα έκκληση στις κυβερνήσεις και στους διεθνείς οργανισμούς να προχωρήσουν σε δραστική μείωση των ορίων εκπομπής ακτινοβολίας, απευθύνουν διακεκριμένοι επιστήμονες και ανεξάρτητοι ερευνητές από πολλές χώρες. Την ίδια ώρα, πάνω από δύο δισεκατομμύρια χρήστες κινητών τηλεφώνων σε όλο τον κόσμο (σε 3,3 δισεκατομμύρια υπολογίζονται οι εν ενεργεία συσκευές - στην Ελλάδα ξεπερνούν τα 15 εκατομμύρια οι συνδέσεις), συμμετέχουν σαν «πειραματόζωα» στο πιο μεγάλο πείραμα στην ιστορία της ανθρωπότητας.

Βαθιά αίσθηση προκάλεσε η Έκθεση 2007, του BioInitiative Working Group, μιας επιστημονικής επιτροπής αποτελούμενης από διακεκριμένους επιστήμονες από τις ΗΠΑ, τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος, τη Βρετανία, τη Σουηδία, την Αυστρία και την Κίνα. Σε ένα αναλυτικό επιστημονικό ντοκουμέντο 600 σελίδων παρέχεται επιστημονική τεκμηρίωση, βασισμένη σε περισσότερες από 2.000 επιστημονικές μελέτες απ' όλο τον κόσμο, για το γεγονός «ότι υπάρχουν αρνητικές συνέπειες στην ανθρώπινη υγεία από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, ακόμα και όταν αυτή είναι εκατοντάδες ή και χιλιάδες φορές κάτω από τα επίσημα όρια της Ευρώπης και των ΗΠΑ».

«Δεν είναι γνωστά όλα γύρω από τις επιπτώσεις της κινητής τηλεφωνίας και γενικότερα της μη ιονίζουσας ακτινοβολίας», τονίζει η BioInitiative Report. «Αυτό που είναι

καθαρό είναι ότι τα σημερινά όρια προστασίας της δημόσιας υγείας είναι χιλιάδες φορές πιο επείκτα από το αναγκαίο. Απαιτούνται αλλαγές».

«Το business as usual είναι απαράδεκτο», υπογραμμίζει ο δρ David Carpenter, διευθυντής του Ινστιτούτου Υγείας και Περιβάλλοντος του πανεπιστημίου του Ολμπανι, στη Νέα Υόρκη, και εκ των συντακτών της Έκθεσης. Στη Μεγάλη Βρετανία παραδόθηκε επίσημα το BioInitiative Report στον πρωθυπουργό, ενώ όλες οι κυβερνήσεις, τα Κοινοβούλια και οι επιστημονικοί οργανισμοί πρέπει να πάρουν θέση. «Δεν θεωρούμε ασφαλές τα ισχύοντα Όρια Αποδεκτής Έκθεσης, που θεσπίζονται κυρίως με βάση οικονομικά - πολιτικά κίνητρα και όχι όπως

θα έπρεπε με επιστημονικά κριτήρια των πρόσφατων ερευνών», τονίζει στην «Κ» ο κ. Λουκάς Μαργαρίτης, καθηγητής Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει έρευνα που δείχνει σοβαρές βιολογικές επιδράσεις των κινητών τηλεφώνων σε έντομα. Τα όρια που θέσπισε η Ελλάδα το 2006 για τις εκπομπές των κεραίων κινητής τηλεφωνίας είναι λίγο αυστηρότερα από εκείνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, αλλά «ευρίσκονται επάνω από τα αυστηρότερα όρια που ισχύουν σε άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα της γειτονικής μας Ιταλίας και της Ρωσίας, όπου από την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης έχουν μελετήσει έγκαιρα τις μη θερμικές επιπτώσεις της ακτινοβολίας. Απευθύνουμε έκκληση για μείωση των ορίων στα επίπεδα του Σάλτσμπουργκ (0,2 V/m-βολτ ανά μέτρο). Σήμερα, η μία χώρα μετά την άλλη τροποποιεί τα όρια προς τα κάτω. Το Βέλγιο αποφάσισε τον Φεβρουάριο του 2007 να θέσει άμεσα όριο τα 3 V/m, με στόχο το 0,6 V/m».

Θα έπρεπε με επιστημονικά κριτήρια των πρόσφατων ερευνών, τονίζει στην «Κ» ο κ. Λουκάς Μαργαρίτης, καθηγητής Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, ο οποίος έχει πραγματοποιήσει έρευνα που δείχνει σοβαρές βιολογικές επιδράσεις των κινητών τηλεφώνων σε έντομα. Τα όρια που θέσπισε η Ελλάδα το 2006 για τις εκπομπές των κεραίων κινητής τηλεφωνίας είναι λίγο αυστηρότερα από εκείνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, αλλά «ευρίσκονται επάνω από τα αυστηρότερα όρια που ισχύουν σε άλλες χώρες, όπως για παράδειγμα της γειτονικής μας Ιταλίας και της Ρωσίας, όπου από την εποχή της Σοβιετικής Ένωσης έχουν μελετήσει έγκαιρα τις μη θερμικές επιπτώσεις της ακτινοβολίας. Απευθύνουμε έκκληση για μείωση των ορίων στα επίπεδα του Σάλτσμπουργκ (0,2 V/m-βολτ ανά μέτρο). Σήμερα, η μία χώρα μετά την άλλη τροποποιεί τα όρια προς τα κάτω. Το Βέλγιο αποφάσισε τον Φεβρουάριο του 2007 να θέσει άμεσα όριο τα 3 V/m, με στόχο το 0,6 V/m».

Κάποιοι έχουν αποκτήσει σχέση εξάρτησης με το κινητό τους, μιλούν «με τις ώρες», όπου βρεθούν. Μεταξύ άλλων, οι ειδικοί υποστηρίζουν ότι η υπερβολική χρήση, ιδίως κατά τις νυκτερινές ώρες, κινητοποιεί το σύστημα στρες του οργανισμού.

Ζούμε μέσα σε ένα ηλεκτρομαγνητικό νέφος...

Στα τέλη Δεκεμβρίου διοργανώθηκε στη Βενετία το συνέδριο της Διεθνούς Επιτροπής για την Ηλεκτρομαγνητική Ασφάλεια (www.icemcs.eu), με θέμα «Βάσεις της βιοηλεκτρομαγνητικής: προς μια νέα λογική στην εκτίμηση του κινδύνου». Σε τι συνίσταται αυτή η νέα λογική; Ο κ. Χρήστος Γεωργίου, καθηγητής Βιοχημείας στο Πανεπιστήμιο Πατρών, ο οποίος συμμετείχε στο συνέδριο, λέει στην «Κ» «ότι μέχρι τώρα οι επίσημοι οργανισμοί και φυσικά οι εταιρείες δέχονται ότι οι μη ιονίζουσες ηλεκτρομαγνητικές ακτινοβολίες έχουν μόνο θερμικές επιδράσεις στον οργανισμό. Με βάση αποκλειστικά αυτές τέθηκαν τα όρια. Αλλά υπάρχουν και μη θερμικές, βιολογικές επιδράσεις. Παρουσία εκατό και πλέον ανεξάρτητων επιστημόνων, το BioInitiative Report χαρακτήριστο έκθεση-σοκ, που υποχρεώνει σε νέα προσέγγιση».

Σύμφωνα με τους ερευνητές, γύρω από τον σύγχρονο άνθρωπο διαμορφώνεται ένα «ηλεκτρομαγνητικό νέφος» από μη ιονίζουσα ηλεκτρομαγνητική

ακτινοβολία, προερχόμενη από πολλές πηγές: κινητά και ασύρματα τηλέφωνα, ασύρματα δίκτυα, κεραίες τηλεφωνίας και τηλεοπτικών σταθμών, φούρνους μικροκυμάτων, πυλάνες υψηλής τάσης, ηλεκτρικές συσκευές.

Όλο και συχνότερα η ηλεκτρομαγνητική ρύπανση συνδέεται με σειρά αρνητικών επιδράσεων. Από τις πιο «απλές» (κόπωση, υπνηλία, αδυναμία συγκέντρωσης, μείωση μνήμης, πονοκέφαλοι κ.λπ.), μέχρι τις πιο βαριές: μετάλλαξη της λειτουργίας των κυττάρων του ανθρώπου, θραύση του DNA, μείωση του σπέρματος. Αλτσχάιμερ, επιληψίες, ακουστικό νεύρωμα (καλοήθης όγκος που μειώνει την ακοή), καρκίνος του εγκεφάλου, καρκίνος του μαστού, παιδική λευχαιμία.

Κίνδυνος!

Ο δρ Lennart Hardell, καθηγητής στο πανεπιστημιακό νοσοκομείο του Ορέμπρο στη Σουηδία, παρουσιάζει στο BioInitiative Report ότι με δεκαετή χρήση κινητού τηλεφώνου παρουσιάζεται αύξηση 20% των πιθανοτήτων εκδήλωσης όγκου του εγκεφάλου (κακόηθες γλοιώμα). Εάν όμως η χρήση γίνεται διαρκώς από την ίδια

πλευρά του κρανίου, η πιθανότητα αυξάνεται κατά 200%, δηλαδή δεκαπλασιάζεται ο κίνδυνος! Στις 6 Δεκεμβρίου του 2007 δημοσιεύτηκε έρευνα Ισραηλινών επιστημόνων, που αποκαλύπτει «μια σύνδεση της χρήσης κινητού με την παρουσίαση όγκου του παρωτιδικού αδένου». Ενώ λίγο αργότερα ανακοινώθηκε έρευνα του πανεπιστημίου της Ουψάλα - παραγγελία μάλιστα του Φόρουμ Κατασκευαστών Κινητών -, η οποία επισημαίνει ότι χρήση του κινητού κατά τις νυκτερινές ώρες κινητοποιεί το σύστημα στρες του οργανισμού, με αποτέλεσμα άπνιες και μείωση του «βαθούς» ύπνου. Το κυτταρικό στρες είναι μια νέα απειλή. Ο δρ Μάρτιν Μπλανκ, καθηγητής στο πανεπιστήμιο του Κολούμπια, σημειώνει ότι «τα κύτταρα του ανθρώπινου οργανισμού αντιδρούν στην ηλεκτρομαγνητική ακτινοβολία, ακόμα και σε πολύ μικρά επίπεδα εκπομπής, όπως σε άλλες περιβαλλοντικές τοξίνες, για παράδειγμα τοξικά χημικά».

Οι ανεξάρτητοι ερευνητές είναι ιδιαίτερα επιφυλακτικοί σε έρευνες που χρηματοδοτούνται από τις εταιρείες. «Οι όγκοι στον εγκεφαλό αναπτύσσονται σε βάθος 15-20 χρόνων. Οι περισσότερες έρευνες που αθρώνουν τα

κινητά δεν ψάχνουν σε τέτοιο βάθος χρόνου, ούτε σε βαριά χρήση», υπογραμμίζει η BioInitiative Report.

Τρίτης γενιάς

Τι συμβαίνει με τα νέα κινητά; «Στα κινητά τηλέφωνα τρίτης γενιάς αλλάζει ο τρόπος διαμόρφωσης του σήματος. Περιέχονται και χαμηλότερες συχνότητες, στις οποίες λειτουργεί και ο ανθρώπινος εγκέφαλος. Υπάρχει, λοιπόν, μια ανσυχία στην επιστημονική κοινότητα μήπως οι επιδράσεις των νέων κινητών στη λειτουργία του εγκεφάλου είναι αυξημένες. Γι' αυτό απαιτείται παραπέρα έρευνα», απαντά η κ. Κωνσταντίνα Νικήτα, καθηγήτρια στο τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του ΕΜΠ.

Η κοινωνία και οι κυβερνήσεις πρέπει να κινηθούν με βάση την Αρχή της Προφύλαξης. Κανείς δεν λέει να πεταχθούν τα κινητά και οι άλλες τεχνολογικές εφαρμογές στον σκοτεινό δάσος της τεχνολογίας. Απαιτείται άμεσα η αξιοποίηση των ορίων εκπομπών (τόσο των κεραίων όσο και των κινητών), καθώς και ο έλεγχος όλων των κινητών και η πιστοποίηση - δημοσιοποίηση του SAR τους (Ειδικός Ρυθμός Απορρόφησης, που δείχνει την ισχύ που απορροφάται από τον οργανισμό).

Τιμές αποδεκτής έκθεσης στην ακτινοβολία από κεραίες κινητής τηλεφωνίας (βολτ/μέτρο)

Σάλτσμπουργκ 0,2

Παρίσι	2
Ρωσία	3
Νέα Ζηλανδία	3
Βέλγιο	3 (Δέσμευση για 0,6 στο μέλλον)
Ελβετία	4-6
Κίνα	6
Βουλγαρία	6
ΕΛΛΑΔΑ	22-33

Πηγή: Λουκάς Μαργαρίτης, καθηγητής Βιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Τα όρια Αποδεκτής Έκθεσης θεσπίζονται κυρίως με οικονομικά-πολιτικά κίνητρα και όχι όπως θα έπρεπε με επιστημονικά κριτήρια πρόσφατων ερευνών.

ΛΟΥΚΑΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ, καθηγητής Βιολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών.

Υπάρχει μια ανσυχία στην επιστημονική κοινότητα μήπως οι επιδράσεις των νέων κινητών στη λειτουργία του εγκεφάλου είναι αυξημένες

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΝΙΚΗΤΑ, καθηγήτρια στο τμήμα Ηλεκτρολόγων-Μηχανικών του ΕΜΠ

Συμβουλές για τους χρήστες

❶ Οχι πάνω από 1' Μειώνουμε τη χρήση κινητού τηλεφώνου όσο είναι δυνατόν. Οχι συνομιλίες πάνω από ένα λεπτό. Οχι χρήση κινητού από παιδιά.

❷ Ειδικές συσκευές Χρησιμοποιούμε πάντα στις συνομιλίες μας hands free ή bluetooth. Ακόμα και τότε όμως το κινητό δεν πρέπει να είναι σε επαφή με το σώμα. Πρέπει να είναι σε απόσταση τουλάχιστον 40 εκατοστών από το σώμα μας. Καθώς αυτό δεν είναι δυνατό πάντα, έχουν σχεδιαστεί ειδικές θήκες, μία μάλιστα από τον Τομέα Κυτταρικής Βιολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών (<http://kyttariki.biol.uoa.gr>)

❸ Οχι στο αυτί Εάν δεν έχουμε πάνω μας hands free ή bluetooth δεν «κολλάμε» τη συσκευή πάνω στο αυτί μας, εναλλάσσουμε πλευρά και χρησιμοποιούμε το μεγάφωνο που έχουν αρκετά τηλέφωνα.

❹ Οχι στο αυτοκίνητο Ελαστικοποιούμε τη χρήση κινητού μέσα στο αυτοκίνητο, εκτός εάν έχουμε ειδική κεραία, γιατί δεχόμαστε ακτινοβολία από κάθε σημείο του αμαξώματος. Μια εναλλακτική λύση είναι η συνομιλία με hands free ή bluetooth, τοποθετώντας όμως το κινητό σε ειδική θήκη που «βλέπει» προς τα έξω, διοχετεύοντας την ακτινοβολία εκτός του οχήματος.

❺ Οχι σε υπόγεια Αποφεύγουμε να χρησιμοποιούμε το κινητό σε υπόγεια, κλειστούς χώρους, σσανσέρ και γενικά όπου το σήμα είναι εξαιρετικά μικρό. Στην περίπτωση αυτή το κινητό μας εκπέμπει με μέγιστη ισχύ. Το ίδιο μπορεί να συμβεί και σε ανοικτούς χώρους της υπαίθρου, όπου η κεραία βάσης είναι πολύ μακριά ή δεν έχει καλή οπτική επαφή. Αν' αυτή την όψη είμαστε πολύ προσεκτικοί στη χρήση του κινητού μέσα στα σπία (ειδικά στα εσωτερικά δωμάτια).

Οι ακτινοβολίες αλλοιώνουν τον μεταβολισμό κυττάρων

Οι επιπτώσεις των κινητών χωρίζονται στις θερμικές και στις μη θερμικές επιδράσεις. Οι δεύτερες, ανεξικνιάστες μέχρι πρότινος, αποκαλύπτονται όλο και περισσότερο από μια σειρά επιστημονικές έρευνες που φανερώνουν δυνατότητα αλλοίωσης της φυσιολογικής λειτουργίας των κυττάρων, μεταλλάξεις, θραύση του γονιδιώματος, μέχρι και διάρρηξη του αιματοεγκεφαλικού φραγμού, που απαγορεύει την είσοδο στον εγκέφαλο ανεπιθύμητων ουσιών του αίματος.

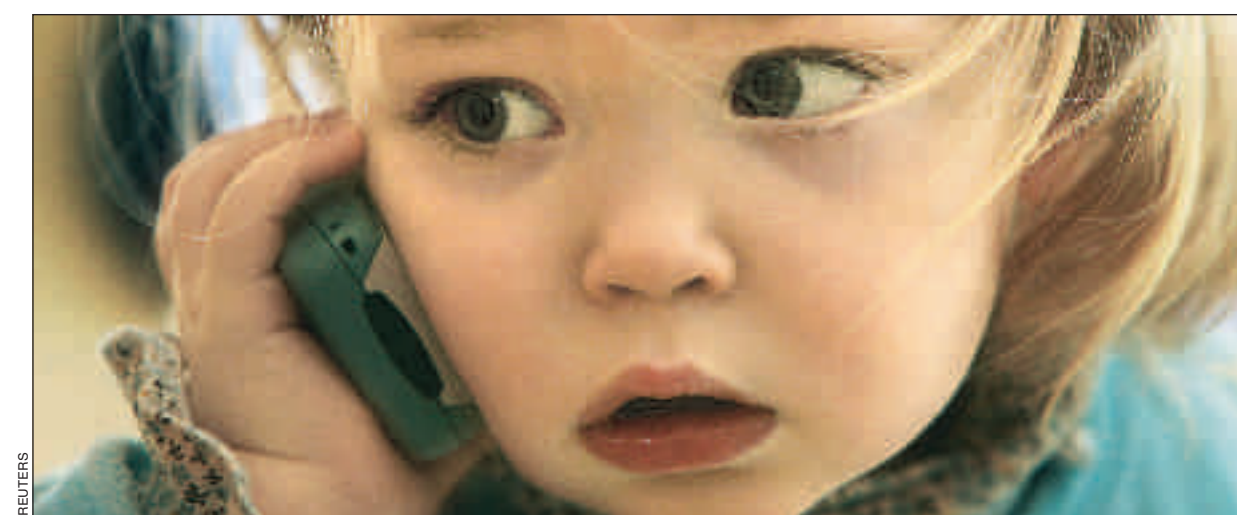
«Οι ακτινοβολίες, με τα ηλεκτρομαγνητικά πεδία που δημιουργούν, μετατρέπουν ορισμένα σημαντικά χημικά μόρια των κυττάρων όπως τα αμινοξέα (απαραιτήτα δομικά συστατικά των πρωτεϊνών) σε μικρά μαγνητάκια και επίσης επηρεάζουν την κυτταρική ροή άλλων (π.χ. ιόντων). Αλλοιώνεται έτσι η σωστή λειτουργία των πρωτεϊνών που είναι υπεύθυνες για όλες σχεδόν τις φυσιολογικές λειτουργίες των κυττάρων», σημειώνει ο καθηγητής Γεωργίου.

«Αλλάζει ο γενετικότερος μεταβολισμός των κυττάρων, με αποτέλεσμα π.χ. να μην εξουδετερώνονται ορισμένες ά-

κως τοξικές ελεύθερες ρίζες οξυγόνου και να εκδηλώνεται οξειδωτικό στρες, που προκαλεί βλάβες στο DNA και σε άλλα σημαντικά χημικά μόρια των κυττάρων». Αυτό που δεν ξέρουμε ακόμα ακριβώς είναι με ποιο τρόπο γίνεται αυτή η βλαβερή επίδραση και ποια είναι η

σχέση της ποσότητας της ακτινοβολίας με τις συνέπειες που προκαλεί. Σε αυτήν την κατεύθυνση θα συμβάλει ένα φιλόδοξο ερευνητικό πρόγραμμα που ξεκινά το βιοχημικό εργαστήριο του κ. Γεωργίου, στο Πανεπιστήμιο Πατρών. «Θέλουμε να "συλλάβουμε" την άκρως τοξική ελεύθερη ρίζα του σουπεροξειδίου, ένα φυεγαλόμοιο που ζει για ένα εκατομμυριοστό του δευτερολέπτου και είναι ο

πρωταρχικός παράγοντας δημιουργίας της οξειδωτικής πίεσης, για να δούμε εάν και πόσο αυξάνονται οι συγκεντρώσεις του, λόγω της ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας», λέει στην «Κ» ο κ. Γεωργίου. «Επιπλέον, θα μετρήσουμε τις καταστροφές στο DNA, διότι αν και έχουν τεκμηριωθεί ποιοτικά δεν έχουν υπολογισθεί ποσοτικά, ώστε να γίνει σχέση με τα επίπεδα εκπομπών».

Οι επιστήμονες προτρέπουν τους γονείς: μακριά τα κινητά από τα μικρά παιδιά μας.

«Κόκκινο» στη χρήση τους από παιδιά

Να ανάψουμε «κόκκινο» στη χρήση των κινητών τηλεφώνων από τα παιδιά, συστήνουν όλο και περισσότεροι επιστήμονες, εντελώς αντίθετοι στην τάση να μειώνεται η ηλικία της χρήσης. «Να μην δίνουμε εύκολα κινητό τηλέφωνο στα παιδιά και σε κάθε περίπτωση να τα εκπαιδεύουμε σωστά για μειωμένη και σωστή χρήση, μέσω των hands free και του bluetooth», υπογραμμίζει στην «Κ» η κ. Κωνσταντίνα Νικήτα, καθηγήτρια στο Τμήμα Ηλεκτρολόγων Μηχανικών του Μετσόβιου Πολυτεχνείου. Μάλιστα, υπογραμμίζει ότι η έκθεση Σπύτσχαρτ, μιας βρετανικής ανεξάρτητης επιστημονικής επιτροπής, προτρέπει την απαγόρευση χρήσης κινητών από παιδιά μικρότερα των οκτώ ετών. «Η απορρό-

ψηση ηλεκτρομαγνητικής ακτινοβολίας από το παιδικό κεφάλι μπορεί να είναι μεγαλύτερη, σε σχέση με τους ενήλικες. Το κρανίο τους είναι πιο λεπτό και υπάρχει αυξημένος κίνδυνος επιδράσεων σε ευαίσθητους εγκεφαλικούς ιστούς και όργανα, που μάλιστα δεν έχουν ολοκληρώσει την ανάπτυξη τους. Σε αυτό συντείνουν και ανατομικές λεπτομέρειες, καθώς και ιδιαίτερες βιολογικές ιδιότητες του εγκεφάλου των παιδιών».

Ποιες όμως μπορεί να είναι οι συνέπειες από τη χρήση κινητών από παιδιά; «Οι βραχυπρόθεσμες συνέπειες μπορεί να αφορούν διαταραχές της προσοχής και της συγκέντρωσης, χαμηλές επιδόσεις στο σχολείο κ.λπ. Οι μακροπρόθεσμες μπορεί να σχετιζο-

νται με βλάβες στο DNA, που μπορεί να οδηγήσουν και σε διάφορες μορφές καρκίνου. Αν και η συσχέτιση αυτή είναι υπό αμφισβήτηση, σε εργαστηριακό επίπεδο έχουν παρατηρηθεί αλλοιώσεις σε σειρές κυττάρων, ύστερα από την έκθεση σε ηλεκτρομαγνητικά πεδία κινητών τηλεφώνων». As σημειωθεί ότι τα παιδιά που χρησιμοποιούν κινητό από νωρίς στη ζωή τους, αυξάνουν τα χρόνια έκθεσης σε ακτινοβολία.

Έρευνα του Νευροδιαγνωστικού Κέντρου της Μαριμπέλα στην Ισπανία (Νοέμβριος 2002) σημειώνει ότι ελάχιστα λεπτά χρήσης του κινητού από ένα παιδί αρκούν για να μειωθούν οι εγκεφαλικές του λειτουργίες για σχεδόν μία ώρα.